

Mladá veda

Young Science

Transition Town

**Budovanie značky ako jeden
z dôležitých faktorov úspechu**

Rozhovor s geografkou prof. E. Michaeli

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Jún 2013 (číslo 1)

Ročník prvý

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Paríž 2012. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. PaedDr. Peter Čuka, PhD. (Katedra cestovného ruchu, Slezská univerzita v Opavě)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

REDAKCIA

Mgr. Richard Nikischer (Sociologický ústav Akadémie vied ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, šéfredaktor (Katedra turizmu a hotelového manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM-EU s.r.o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

FINANČNÁ ANALÝZA - NÁSTROJ DIAGNOSTIKOVANIA FINANČNÉHO ZDRAVIA PODNIKU

FINANCIAL ANALYSIS – THE TOOL FOR DIAGNOSTIC OF COMPANY'S
FINANCIAL HEALTH

Petra Gundová¹

Autorka je interná doktorandka na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vo svojej dizertačnej práci sa venuje finančnej analýze ex-ante ako nástroju predikovania finančnej situácie podnikov.

Abstract

The financial situation of the company presents achievements in various areas of corporate activity and provides a comprehensive picture of its performance. Financial analysis is an important tool of current and future corporate financial situation evaluation. When financial analysis is well prepared and objectively interpreted, it provides overview of the financial health of the company. The aim of the analysis is to assess the financial situation and determine which factors are involved in shaping of the financial situation of the company and how intense this involvement is. Complex financial analysis includes financial analysis ex-post and ex-ante. The article shows the financial analysis of the company as an important tool for diagnosing the financial health. Introduction of the article presents theoretical apparatus of the financial analysis. In the second part of the paper we show the current situation in the use of financial analysis in practice of Slovak companies.

Keywords: financial analysis, financial analysis ex-post, financial analysis ex-ante, financial ratios, prediction methods

Abstrakt

Finančná situácia podniku vypovedá o výsledkoch dosiahnutých v jednotlivých oblastiach podnikovej aktivity a dáva komplexný obraz o jeho výkonnosti. Finančná analýza je nástroj, na základe ktorého dokáže manažér a analytik posúdiť finančné zdravie podniku, odhaliť jeho problémové oblasti a silné stránky. Cieľom finančnej analýzy je zhodnotiť finančnú situáciu podniku a určiť, ktoré činitele a s akou intenzitou sa na formovaní finančnej situácie podniku podieľali. Komplexná finančná analýza zahŕňa finančnú analýzu ex-post a finančnú analýzu ex-ante. Cieľom príspevku je zobrazíť finančnú analýzu podniku ako dôležitý nástroj diagnostikovania finančného zdravia, pričom v jeho úvode sa zaoberáme teoretickým

¹ Adresa pracoviska: Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Katedra ekonomiky a manažmentu podniku, Tajovského 10, 974 90 Banská Bystrica
E-mail: petra.gundova@umb.sk

aparátom finančnej analýzy. V druhej časti príspevku na základe výsledkov dotazníkového prieskumu zobrazujeme súčasnú situáciu vo využívaní finančnej analýzy v praxi slovenských podnikov.

Kľúčové slová: finančná analýza, finančná analýza ex-post, finančná analýza ex-ante, pomerové ukazovatele, predikčné metódy

Úvod

Globalizácia ekonomiky do značnej miery zvyšuje nároky, ktoré sú kladené na výkonnosť podniku. V súčasnosti je úspešným podnikom len taký podnik, ktorý dokáže flexibilne reagovať na nové vznikajúce metódy v podnikovom riadení. V tomto smere sa mení aj postavenie finančno-ekonomickej analýzy, ktorá môže veľmi výrazne ovplyvniť finančnú situáciu podniku. Kvalitne a objektívne vypracovaná analýza dokáže identifikovať kritické aspekty, ktoré by mohli v budúcnosti vážne ohroziť existenciu podniku. Na druhej strane správna kompozícia finančnej analýzy determinuje miesta, na ktorých by mal podnik v budúcnosti stavať. Samozrejme, základom finančnej analýzy je správna interpretácia zistených výsledkov finančných ukazovateľov.

V rámci podnikovo-hospodárskej teórie patrí finančná analýza k oblastiam, ktoré sa dynamicky vyvíjajú a je im venovaná zvýšená pozornosť, čo je dôsledkom súčasnej svetovej situácie, ktorá vyžaduje zachytiť negatívne signály v činnosti podniku už v počiatočnom štádiu.

Teoreticko-metodologické východiská finančnej analýzy

Finančná analýza je oblasť, ktorá predstavuje výraznú súčasť sústavy finančného riadenia. Je úzko spojená s finančným účtovníctvom a finančným riadením podniku, pričom prepája tieto dva nástroje podnikového riadenia (Grunvald, 1996, s. 59).

Finančný manažment predstavuje v trhovej ekonomike neoddeliteľnú až dominantnú stránku ekonomickej činnosti. Zaoberá sa pohybom peňazí a podnikového kapitálu. Všetky činnosti podniku sa vyznačujú dvomi stránkami, a to vecnou (hmotnou, majetkovou) a finančnou. Celkové riadenie podniku by malo tieto dve stránky uvádzať do súladu. Finančný manažment je zjednocujúcim faktorom celého riadiaceho systému podniku, zaoberá sa teda finančnými aspektmi činnosti podniku. Jeho obsahom je riadenie finančných procesov podniku, ktoré zahŕňa nasledovné štyri základné činnosti (Vinczeová, Hladlovský, 2004, s. 3):

1. finančné plánovanie,
2. finančné rozhodovanie,
3. organizovanie finančných procesov,
4. finančná analýza a kontrola.

Na tomto mieste môžeme vidieť, že finančná analýza má svoje významné postavenie a úlohy vo finančnom riadení a finančnom manažmente, pričom hodnotí stupeň dosahovania finančných cieľov v uplynulých obdobiach (analýza ex-post) a predpokladá vývoj finančnej situácie podniku (analýza ex-ante). Z predchádzajúceho textu vyplýva, že finančná analýza dáva podnety pre operatívne riadenie a poskytuje podklady na zostavenie finančných plánov podniku pre ďalšie obdobia.

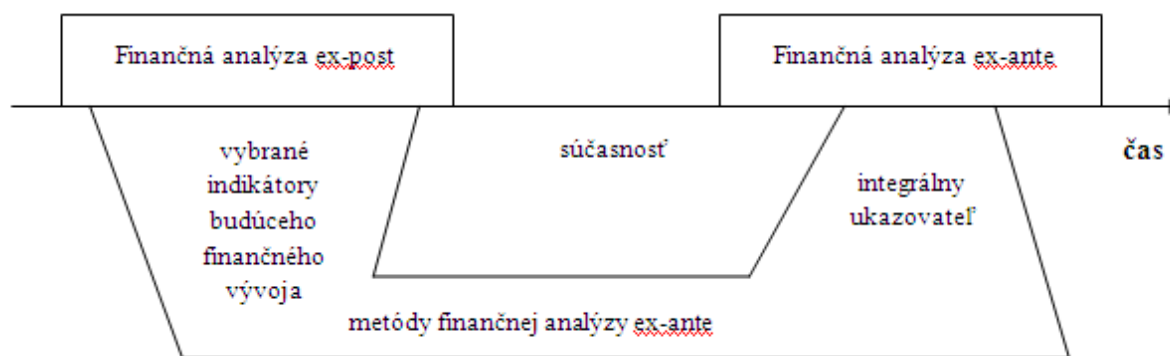
Predmetom finančnej analýzy je finančná situácia podniku. Finančnou situáciou podniku k určitému dátumu sa rozumie stav majetku a zdrojov majetku, resp. zdrojov financovania k tomuto dátumu, ktorý vznikol v dôsledku všetkých transakcií a udalostí v podniku od jeho vzniku a zaznamenaných v účtovníctve ako účtovné prípady (Šlosárová, 2006, s. 279).

Cieľom finančnej analýzy je zhodnotiť finančnú situáciu (finančné zdravie) podniku a určiť, ktoré činitele a s akou intenzitou sa na formovaní finančnej situácie podniku podieľali. Relevantné činitele sa rozdeľujú na externé a interné (Lesáková a kol., 2007, s. 21).

V odbornej literatúre sa môžeme stretnúť s rôznym pohľadom na postup uskutočňovania finančnej analýzy, pričom v praxi je najčastejšie využívaný postup, ktorý pochádza z USA. Tomuto postupu sa prispôbujú i finančné rozborý v krajinách EÚ (Kicová, 2004, s. 3). Postup finančnej analýzy sa opiera o pomerové finančné ukazovatele, pričom v tejto podobe (nepodstatné odlišnosti môžu súvisieť s národnými špecifikami v legislatíve i účtovníctve) sa používa prakticky v celom trhovom hospodáriacom svete (Zalai, 2002, s. 50). Pozostáva z logicky a chronologicky na seba nadväzujúcich krokov (Lesáková a kol., 2007, s. 37):

1. výpočet finančných pomerových ukazovateľov za analyzovaný podnik,
2. porovnanie podnikových ukazovateľov s priemernými ukazovateľmi za príslušné odvetvie (prípadne s extrémnymi hodnotami),
3. skúmanie vývoja podnikových ukazovateľov v čase,
4. analýza vzájomných vzťahov medzi pomerovými finančnými ukazovateľmi,
5. návrh opatrení.

Tak v literatúre ako i v praxi sa môžeme stretnúť s mnohými prístupmi ku klasifikácii finančnej analýzy, keďže jednotlivé druhy metód sa v praxi kombinujú a vzájomne dopĺňajú. Najznámejšie členenie finančnej analýzy je členenie z časového hľadiska. Časová orientácia finančnej analýzy môže byť v zásade dvojaká. Pri analýze ex-post sa zameriavame na súčasné výsledky, ich vysvetlenie pomocou pohľadu do minulosti. Zisťujeme príčiny dosiahnutého stavu, sledujeme dynamiku vývoja podnikových výsledkov spolu s ich priestorovou komparáciou. Jedná sa o podstatnú časť praktickej finančnej analýzy, ktorá umožňuje „diagnostikovať finančné zdravie“ podniku a určiť pozitívne i negatívne faktory ovplyvňujúce dosiahnutý stav. Retrospektívne orientovaná finančná analýza nám odpovie na otázku ako je na tom podnik po finančnej stránke, kde sú jeho silné a slabé miesta i to, ktoré činitele a akým smerom pôsobili na súčasnú finančnú situáciu. Na dosiahnutom stave už ale nič nezmeníme (Hiadlovský, 2002, s. 19). Obmedzenia analýzy ex-post možno prekonať „predĺžením“ súčasnej finančnej situácie do budúcnosti. Finančná analýza ex-ante má za úlohy vývoj podnikových financií predikovať, prognózovať budúcu finančnú spôsobilosť podniku, prirodzene s presnosťou líšiacou sa podľa „vzdialenosti“ cieľovej budúcnosti od súčasnosti (Zalai, 2002, s. 41). Na tomto mieste môžeme vidieť prepojenosť medzi finančnou analýzou ex-post a finančnou analýzou ex-ante, ktorá s časovým predstihom poukazuje na nebezpečenstvo v doterajšom vývoji a umožňuje tak uskutočniť ozdravné opatrenia skôr, než ku kríze dôjde. Nasledujúci obrázok graficky znázorňuje prepojenie medzi finančnou analýzou ex-post a finančnou analýzou ex-ante.

Obr. 1: Vzájomný vzťah medzi finančnou analýzou ex-post a ex-ante
Zdroj: HIADLOVSKÝ, V., 2010

Pomerové finančné ukazovatele sú najobľúbenejšou a tiež najrozšírenejšou metódou finančnej analýzy ex-post. Umožňujú získať rýchly a nenákladný obraz o základných finančných charakteristikách podniku (Sedláček, 2007, s. 55). V odbornej literatúre sa stretávame s rôznym členením a usporiadaním pomerových ukazovateľov. Pre potreby predkladaného príspevku sa prikláňame ku klasifikácii podľa oblasti finančnej analýzy:

1. ukazovatele likvidity,
2. ukazovatele aktivity,
3. ukazovatele zadlženosti,
4. ukazovatele rentability,
5. ukazovatele trhovej hodnoty.

Odporúčané výsledné hodnoty ukazovateľov závisia od sektorovej a odvetvovej príslušnosti podniku, keďže táto skutočnosť súvisí s rozdielnou štruktúrou aktív a pasív rôznych odborov.

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom texte, z výsledkov finančnej analýzy ex-post vychádza finančná analýza ex-ante a jej metódy prognózovania. Metódy prognózovania finančnej situácie musia umožniť s primeranou spoľahlivosťou zaradenie podniku do kategórie prosperujúcich, resp. neprosperujúcich podnikov. To si vyžaduje, aby celková finančno-ekonomická výkonnosť a výsledky podniku boli „pretavené“ do veľmi hutného, najlepšie jednočíselného vyjadrenia (Zalai a kol., 2010). Pre metodiky je spoločné, že vychádzajú zo súboru vybraných finančných ukazovateľov skonštruovaných na základe informácií z bežnej účtovnej závierky. Neskôr publikované metódy využívajú údaje z účtovných závierok za viac po sebe idúcich období (Hiadlovský, 2010, s. 37). Na predikovanie finančnej situácie je možné použiť bohatý aparát jednoduchých i zložitejších metód, pričom pre potreby príspevku sa prikláňame k nasledujúcej klasifikácii (Lesáková a kol., 2007, s. 68):

1. metódy bodového hodnotenia,
2. matematicko-štatistické metódy:
 - jednorozmerná diskriminačná analýza,
 - viacerozmerná diskriminačná analýza,
3. metódy multikriteriálneho hodnotenia,
4. neurónové siete.

V nasledujúcom texte uvedieme výsledky dotazníkového prieskumu, prostredníctvom ktorého sme zisťovali súčasnú situáciu vo vykonávaní finančnej analýzy slovenskými podnikmi.

Výsledky dotazníkového prieskumu zameraného na uskutočňovanie finančnej analýzy v praxi slovenských podnikov

Dotazníkový prieskum bol uskutočňovaný v termíne od 24. októbra 2012 do 5. decembra 2012, teda prieskum prebiehal počas šiestich týždňov, pričom bol zameraný na zistenie súčasného stavu vykonávania finančnej analýzy v praxi slovenských podnikov. Dotazníky boli distribuované malým, stredným i veľkým podnikom elektronicky, pričom na tvorbu dotazníka bol využitý nástroj Google Docs. Z 506 oslovených podnikov sa vrátilo 78 úplne vyplnených dotazníkov, z čoho vyplýva, že percento návratnosti bolo 15,415 %.

Nasledujúca tabuľka prezentuje rozdelenie súboru podľa počtu zamestnancov, pričom najväčší počet podnikov, konkrétne 28, predstavujú veľké podniky s počtom zamestnancov 250 a viac. Mikropodniky, ktorých maximálny počet zamestnancov je 9, majú v súbore najmenšie zastúpenie, a to 17,95 %.

Typ podniku	Počet podnikov	Percentuálny podiel
Mikropodnik (0 – 9 zamestnancov)	14	17,95 %
Malý podnik (10 – 49 zamestnancov)	15	19,23 %
Stredný podnik (50 – 249 zamestnancov)	21	26,93 %
Veľký podnik (viac ako 250 zamestnancov)	28	35,89 %
Spolu	78	100,00 %

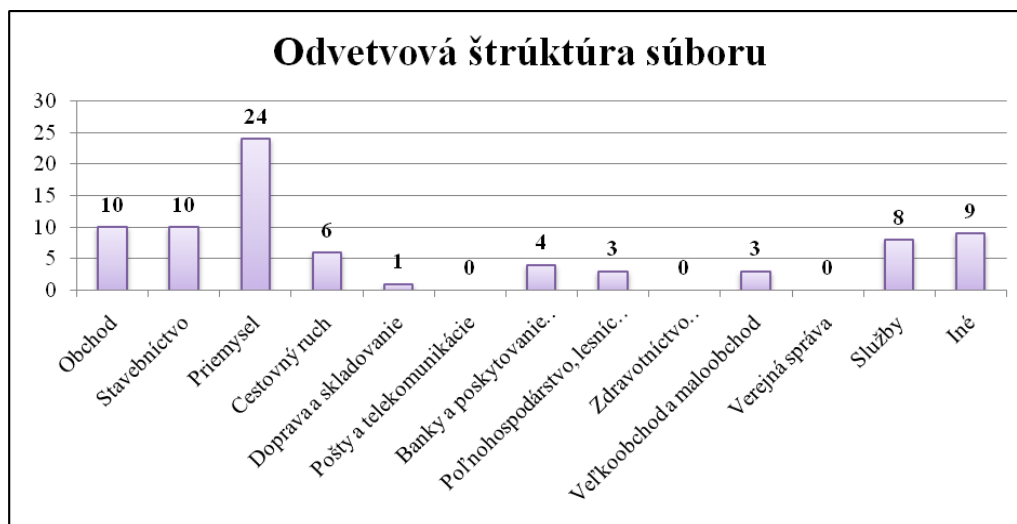
Tab. 1: Rozdelenie súboru podľa veľkosti – počtu zamestnancov
Zdroj: Spracované na základe odpovedí dotazníkového prieskumu

Podľa regionálnej klasifikácie majú v súbore najväčšie zastúpenie (25,65 %) podniky so sídlom v Bratislavskom samosprávnom kraji, čo vyplýva aj so skutočností, že táto oblasť je ekonomicky najvýkonnejším regiónom SR a podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky k 31.12.2011 v Bratislavskom samosprávnom kraji sídlilo až 35,40 % podnikov z celého územia Slovenskej republiky. Detailnejšia charakteristika regionálneho zastúpenia podnikov v súbore je uvedená v tabuľke.

Samosprávny kraj	Počet podnikov	Percentuálny podiel
Bratislavský samosprávny kraj	20	25,65 %
Trnavský samosprávny kraj	6	7,69 %
Trenčiansky samosprávny kraj	15	19,23 %
Nitriansky samosprávny kraj	6	7,69 %
Banskobystrický samosprávny kraj	15	19,23 %
Žilinský samosprávny kraj	4	5,13 %
Prešovský samosprávny kraj	6	7,69 %
Košický samosprávny kraj	6	7,69 %
Spolu	78	100,00 %

Tab. 2: Klasifikácia podnikov podľa regionálneho zastúpenia
Zdroj: Spracované na základe odpovedí dotazníkového prieskumu

Odvetvová štruktúra súboru je zobrazená v nasledujúcom grafe, v ktorom môžeme vidieť, že až 30,77 % podnikov (v absolútnom vyjadrení 24 podnikov) pôsobí v oblasti priemyslu. Podniky zo sféry obchodu a stavebníctva majú rovnaké percentuálne zastúpenie, a to konkrétne 12,82 %, čo predstavuje 10 podnikov. V súbore sa nenachádzajú podniky, ktorých hlavnú činnosť môžeme zaradiť do pôšt a telekomunikácií, zdravotníctva a farmaceutického priemyslu a verejnej správy.

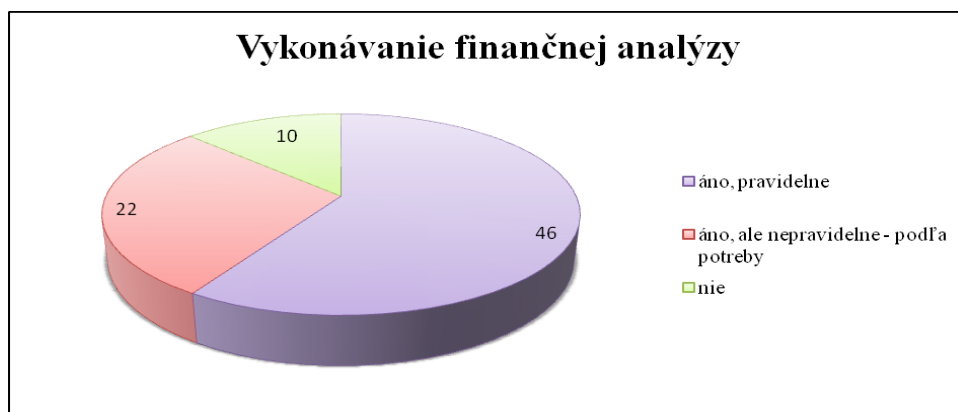
Graf 1: Odvetvová štruktúra súboru

Zdroj: Spracované na základe odpovedí dotazníkového prieskumu

Cieľom prvej otázky bolo zistiť, či podniky vo svojej praxi vykonávajú finančnú analýzu na hodnotenie úrovne a vývoja finančnej situácie. V súbore 78 podnikov 46 podnikov vykonáva finančnú analýzu pravidelne, pričom takmer polovicu z týchto podnikov, konkrétne 22, predstavujú veľké podnikateľské subjekty s počtom zamestnancov 250 a viac. 10 podnikov nevykonáva finančnú analýzu vôbec. Zaujímavé je, že z týchto 10 podnikov sú až tri veľké podniky, u ktorých existuje predpoklad, že budú finančnú analýzu uskutočňovať pravidelne. V nasledujúcom grafe môžeme vidieť, že 28,21 % podnikov (v absolútnom vyjadrení 22 podnikateľských subjektov) označilo ako odpoveď, že finančnú analýzu síce uskutočňujú, ale iba nepravidelne, a to podľa potreby. Literatúra najčastejšie uvádza nasledujúce metódy finančnej analýzy:

- metódy pomerových finančných ukazovateľov,
- využitie finančných modelov vo finančnej analýze,
- Balanced Scorecard,
- iné – napr. ukazovateľ EVA.

Keďže v niektorých podnikoch absentujú teoretické poznatky o finančnej analýze, môžeme predpokladať, že podniky vyššie uvedené metódy využívajú, resp. pravidelne pozorujú vývoj aj relatívne menšieho počtu ukazovateľov, ktorý následne porovnávajú v čase (čo môžeme tiež považovať za realizovanie finančnej analýzy v zjednodušenej podobe), no na základe neznalosti si predstavitelia podnikov myslia, že samotnú finančnú analýzu neuskutočňujú.

Graf 2 Vykonávanie finančnej analýzy

Zdroj: Spracované na základe odpovedí dotazníkového prieskumu

Ako hlavný dôvod nevykonávania finančnej analýzy, resp. jej nepravidelného realizovania, uviedlo až 34,375 % podnikov (v absolútnom vyjadrení 11 podnikateľských subjektov) možnosť iné, pričom odpovede podnikov môžeme rozdeliť do dvoch hlavných kategórií, a to:

1. Podnik, nevykonáva finančnú analýzu, pretože si to nevyžaduje jeho majiteľ, resp. vedenie podniku. Takúto odpoveď uviedlo až 9 podnikov;

2. Podnik nevykonáva finančnú analýzu vzhľadom na svoju veľkosť – malé personálne obsadenie. Takúto odpoveď uviedli 2 podniky.

10 podnikateľských subjektov nevykonáva finančnú analýzu pre jej časovú náročnosť. Túto odpoveď môžeme považovať za diskutabilnú, pretože ako už bolo uvedené, jednou z metód finančnej analýzy sú aj pomerové ukazovatele finančnej analýzy ex-post (ukazovatele likvidity, aktivity, zadlženosti, rentability a trhovej hodnoty), ktorých samotný výpočet a interpretácia výsledkov nie sú časovo náročné. Je nevyhnutné si však uvedomiť, že v podnikateľskej praxi je obvykle finančnou analýzou poverená osoba (mnohokrát samotný majiteľ daného podniku), v ktorej kompetencii sú aj iné činnosti, dôsledkom čoho sa primárne zameriava na riešenie iných úloh a nie na problematiku finančnej analýzy. V takomto prípade môže byť finančná analýza považovaná za časovo náročnú. Komplexné spracovanie odpovedí druhej otázky prezentuje nasledujúca tabuľka.

Dôvod nevykonávania finančnej analýzy	Počet podnikov	Percentuálny podiel
Časová náročnosť	10	31,250 %
Vyžaduje si to zvýšené náklady	0	0,000 %
Finančnú analýzu nepovažujeme za dôležitú	6	18,750 %
Nemáme potrebné vedomosti	5	15,625 %
Iné	11	34,375 %
Spolu	32	100,00 %

Tab. 2: Dôvod nevykonávania finančnej analýzy, resp. iba nepravidelného vykonávania

Zdroj: Spracované na základe odpovedí dotazníkového prieskumu

V otázke číslo 3 podniky uvádzali ukazovatele, ktoré využívajú na diagnostikovanie finančného zdravia. V tejto otázke mohli podniky uviesť viac ako iba jednu možnosť. Najviac podnikov (v absolútnom vyjadrení 73 podnikateľských subjektov) označilo výsledok hospodárenia, 46 subjektov uviedlo pomerové finančné ukazovatele (ukazovatele likvidity,

aktivity, zadlženosti, rentability a trhovej hodnoty), 17 podnikov predikčné metódy, 8 podnikov ekonomickú pridanú hodnotu, 7 podnikov Balanced Scorecard a 3 podniky uviedli možnosť iné. V analyzovanej množine podnikov je priemerný počet využívaných ukazovateľov na diagnostikovanie finančného zdravia 1,962, pričom modus (najčastejšie sa vyskytujúca hodnota) sledovaného počtu ukazovateľov je 1 a medián (stredná hodnota množiny) 2. Všetky tieto výsledky hodnotíme ako veľmi nízke.

Záver

Finančná situácia podniku a jeho dôveryhodnosť patria k dôležitým skutočnostiam, ktoré ovplyvňujú nielen postavenie podniku na trhu, ale aj postoje a dôveru zákazníkov, investorov a širokej verejnosti. Prostredníctvom finančnej analýzy dokáže manažér podniku posúdiť nielen jeho súčasnú finančnú situáciu, ale môže uskutočniť aj predikciu finančnej situácie do budúcnosti.

Z výsledkov dotazníkového prieskumu vyplynulo, že najčastejší dôvod nevykonávania finančnej analýzy v danom súbore podnikateľských subjektov je skutočnosť, že predstavitelia podniku považujú finančnú analýzu za časovo náročnú. Toto tvrdenie je viac ako diskutabilné, keďže jednou z metód finančnej analýzy sú aj pomerové ukazovatele, ktoré sa vyznačujú svojou jednoduchosťou a rýchlosťou. Na základe vyššie uvedených skutočností môžeme tvrdiť, že postavenie finančnej analýzy v celkovom finančnom riadení podniku je nesmierne dôležité a finančná analýza má v podnikateľskej praxi svoje miesto a opodstatnenie. Práve preto by sa mali všetky veľkostné typy podnikateľských jednotiek snažiť o pravidelné a systematické vykonávania finančnej analýzy, čím by predišli viacerým krízovým situáciám vo svojej podnikateľskej činnosti.

Zoznam použitej literatúry

1. GRUNVALD, R., 1996. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: VŠE. ISBN 80-7079-257-4.
2. HIADLOVSKÝ, V., 2002. Využitie metód finančnej analýzy ex ante na predikovanie finančnej situácie podnikov SR. In *Acta oeconomica N°14 Ekonomická teória a prax - dnes a zajtra. Sekcia IX: Aplikácia matematiky a štatistiky v ekonómii*. Banská Bystrica: Ekonóm, s. 19-24. ISBN 80-8055-599-0.
3. HIADLOVSKÝ, V., 2010. *Využitie metód finančnej analýzy v praxi malých a stredných podnikov v Slovenskej republike*. Dizertačná práca. [CD-ROM]. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta Univerzita Mateja Bela [cit. 2012-03-28].
4. KICOVÁ, E., 2004. Finančná analýza ex-post a jej možnosti pri zhodnotení finančnej situácie podniku. In *Podniková ekonomika a manažment*. Roč. 1, č. 3., s. 3-5. ISSN 1336-5878.
5. LESÁKOVÁ, E. a kol., 2007. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-8083-379-4.
6. SEDLÁČEK, J., 2007. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-1830-6.
7. ŠLOSÁROVÁ, A., 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 80-8078-070-6.
8. VINCZEOVÁ, M. a V. HIADLOVSKÝ, 2004. *Finančný manažment*. Banská Bystrica: Občianske združenie Ekonóm. ISBN 80-8083-027-4.
9. ZALAI, K. a kol., 2002. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: Sprinf vfra. ISBN 80- 88848-94-6.
10. ZALAI, K. a kol., 2010. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: Sprint vfra. ISBN 80-89393-15-2.